

Yhteisen kalastuspolitiikan uudistus – alueellistaminen

Mihin alueellistamista tarvitaan?

Alueellistamisella on kaksi tarkoitusta. Sen avulla pyritään pääsemään eroon EU:n tason mikrohallinnoinnista ja mukauttamaan säännöt kunkin kalastus- ja merialueen erityisominaisuuksien mukaan. Alueellistamisen pohjana voidaan käyttää jäsenvaltioiden nykyisiä yhteistyörakenteita, esimerkiksi BaltFishia ja Scheveningen-ryhmää, joista on tullut jäsenvaltioille hyvin tehokkaita yhteistyömekanismeja, vaikka niillä ei ole muodollista asemaa. Muilla merialueilla tarvitaan lisätyötä jäsenvaltioiden yhteistyökanavien hakemiseksi, mutta myönteisiä kokemuksia on esimerkiksi Ranskan ja Espanjan yhteistyöstä Biskajanlahden sardellinpyynnissä.

Mikä on komission ehdottaman merialuekohtaisen lähestymistavan oikeudellinen ja menettelyllinen perusta?

Esimerkki 1: Pitkän aikavälin hoitosuunnitelmat

Euroopan parlamentti ja neuvosto päättäisivät komission ehdotuksesta kummeliturskaa, katkarapuja ja valkoturskaa koskevasta pitkän aikavälin suunnitelmasta (jäljempänä 'suunnitelma'), jossa vahvistettaisiin tavoitteet ja niiden aikataulu. Tavoitteita olisivat kestävä enimmäistuotto, kalastuskuolevuuden alentaminen ja biomassan lisääminen. Suunnitelmassa voitaisiin määrätä valikoivista pyydyksistä ja toimista, joiden avulla voidaan välttää saaliiden pois heittämistä. Sillä varmistettaisiin myös, että uusi tutkimustieto voidaan ottaa huomioon joustavasti ja nopeasti. Jotta kaikkien kalastajien toimintaedellytykset olisivat samat, tavoitteet koskevat yhtenevästi kaikkia jäsenvaltioita, jotka kalastavat suunnitelman piiriin kuuluvia kalakantoja.

EU:n lainsäätäjät antaisivat suunnitelmalla merialueen jäsenvaltioille oikeuden vahvistaa kansallisia toimenpiteitä, joiden avulla suunnitelmaa voidaan alkaa toteuttaa käytännössä. Merialueeseen perustuvan lähestymistavan mukaan tiettyjä kalakantoja kalastavat jäsenvaltiot suunnittelisivat yhdessä kalastajien, sidosryhmien ja neuvoa-antavien toimikuntien kanssa konkreettisia kansallisia toimenpiteitä, joiden avulla kantoja voitaisiin hallita tehokkaimmin ja suunnitelman tavoite toteutuisi parhaiten. Kalastajat ja muut sidosryhmät voisivat ehdottaa pyydyksiä, pyyntialueiden sulkemisia tai rauhoitusaikoja, valvontatoimia, kalastusalueita koskevia toimenpiteitä tai muita toimia, joilla kalastustoimintaa edistettäisiin mahdollisimman tehokkaasti. Myös saaliiden pois heittämistä koskevaan kieltoon tähtääviä toimenpiteitä voitaisiin ehdottaa.

Merialueeseen perustuvassa lähestymistavassa keskeisintä on, että suunnitelmia toteuttavat jäsenvaltiot voivat perustaa koordinaatiojärjestelmän, järjestää aluekohtaisia kokouksia sekä vaihtaa tietoja ja sopia yhteisistä toimenpiteistä. Varsinaiset toimenpiteet toteutettaisiin kansallisesti ja ne olisivat samat kaikissa suunnitelmaa toteuttavissa jäsenvaltioissa. On korostettava, että jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä ja sovittava toimista. Jos tähän ei kyetä, komissio vahvistaa tarvittavat säilyttämistoimet delegoiduin säädöksin tai Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat ne yhteispäätösmenettelyllä.

Esimerkki 2: Tekniset puitetoimet

Edellä esitettyä järjestelyä sovellettaisiin myös teknisiin toimenpiteisiin. EU:n lainsäätäjät antaisivat komission ehdotuksesta puiteasetuksen, joka sisältää laajoja teknisiä toimenpiteitä. Puiteasetus suunnattaisiin koskemaan kunkin kalastuksen tärkeimpiä kalakantoja, kuten merirapuja Irlanninmerellä, kummeliturskaa ja turskaa Atlantilla tai merianturaa ja punakampelaa Englannin kanaalissa. Asetuksella määriteltäisiin tärkeimpien kalakantojen

pyydysten valikoivuutta, verkkolangan paksuutta ja verkon perää sekä kaupallisten kalakantojen vähimmäiskokoa koskevat perusvaatimukset. Asetus ei olisi yhtä yksityiskohtainen kuin nykyinen teknisiä toimenpiteitä koskeva asetus.

Merialueeseen perustuvan lähestymistavan mukaan tiettyjä kalakantoja kalastavat jäsenvaltiot suunnittelisivat yhdessä kalastajien, sidosryhmien ja neuvoa-antavien toimikuntien kanssa konkreettisia teknisiä toimenpiteitä, joiden avulla kantoja hallittaisiin kestävästi ja meriympäristön kannalta edullisimmalla tavalla. Sidosryhmät voisivat ehdottaa vaihtoehtoisia pyydyksiä, joilla voidaan saavuttaa puiteasetuksen perusvaatimuksia vastaavat tulokset valikoivuudessa, sekä muita teknisiä toimenpiteitä, joilla niiden mukaan saavutetaan parhaat tulokset kussakin kalastustoiminnassa. Jälleen keskeistä merialueeseen perustuvalla lähestymistavalla on, että alueen jäsenvaltiot tapaavat toisiaan, vaihtavat näkemyksiä ja sopivat yhteisistä toimenpiteistä, jotka tämän jälkeen otetaan käyttöön kansallisesti. Toimenpiteet olisivat samat kaikissa suunnitelmaa toteuttavissa jäsenvaltioissa.

Molemmissa esimerkeissä eli pitkän aikavälin suunnitelmissa ja teknisissä puitetoimenpiteissä jäsenvaltioiden tutkimuslaitokset auttaisivat sidosryhmiä kehittämään teknisiä toimenpiteitä, kuten troolien kokovalikoivuuden suurentamista ja uusia kalastustekniikoita. Myönteisiä kansallisia kokemuksia on saatu. Näitä ovat esimerkiksi Seltra-trooli Kattegatissa, kampelakalojen valikoiva trooli Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä Ranskassa kehitetty meriravun kalastukseen tarkoitettu paneeli. Alueellistamisella voitaisiin siis näin parantaa tutkimuslaitosten ja kalastusalan yhteistyötä.

Alueellistamisen tärkeä osa on toimialan oma vastuu kalastuksen hallinnoinnista. Tuottajaorganisaatiot tai muut kalastajajärjestöt voisivat hallinnoida jäsentensä kiintiöiden käyttöä ja laatia markkinointisuunnitelman. Tällöin suunnittelu tehostuisi ja tukkumyyjillä olisi paremmat mahdollisuudet saada hyvä hinta tuotteistaan. Kalastuksen toimialan proaktiivinen rooli edistäisi osallistumista, vastuunottoa ja sääntöjen noudattamista.

Neuvoa-antavat toimikunnat voisivat kehittää omaa rooliaan ja tukea tutkimuslaitoksia hallinnointipäätösten jatkotoimenpiteissä.

Pyrkiikö komissio hankkimaan itselleen lisää valtaa?

Ei. Komissio olisi vasta viimeinen vaihtoehto pyrittäessä välttämään juridisia aukkoja, joista olisi haittaa kalakantojen säilyttämiselle ja liiketoiminnan turvaamiselle. Alueellistamisen tavoitteena on, että jäsenvaltiot sopivat toteuttavansa samat toimenpiteet. On kuitenkin otettava huomioon tilanteet, joissa jäsenvaltio jättää tietyn toimenpiteen toteuttamatta tai toteuttaa sen myöhässä. Euroopan parlamentti ja neuvosto voisivat antaa tällaisissa tapauksissa viimeisenä keinona komissiolle oikeuden antaa delegoituja säädöksiä kyseisistä kalastuskohtaisista toimista. Toimivallan siirto komissiolle koskee ainoastaan niitä toimenpiteitä, jollaisia jäsenvaltioilla on oikeus hyväksyä kansallisesti. Samoja tavoitteita ja päämääriä sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioihin. Komission toimenpiteet voivat tulla voimaan vain, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto eivät vastusta niitä. Euroopan parlamentti tai neuvosto voivat peruuttaa toimivallan siirron koska tahansa. Näin tapahtuisi tapauksissa, joissa jäsenvaltion toimenpiteillä ei tieteellisten tietojen perusteella todistetusti saavuteta unionin oikeudessa vahvistettuja suojelutavoitteita. Vaihtoehtona olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteispäätös.

Mikä on valvonnan ja toteuttamisen vaikutus?

Kaikkiin unionin vesillä kalastaviin aluksiin sovelletaan edelleen unionin säädöksiä. Jäsenvaltioiden alueellistamisen osana ja merialueeseen perustuvan lähestymistavan mukaisesti vahvistamat säännöt olisivat lisäksi samat. Ainoa ero olisi, että EU:n sääntelyn sijasta kyseessä olisivat kansalliset lait. Tällaiset lait ilmoitettaisiin jäsenvaltioille, Euroopan kalastuksenvalvontavirastolle ja komissiolle, jotta kansalliset tarkastajat voivat tarkastaa ne yhtenäisellä tavalla ja siten, että taataan tasavertaiset toimintaolosuhteet.

Mitkä ovat alueellistamisen hallinnolliset kustannukset?

Itämeren ja Pohjanmeren kokemukset osoittavat, että alueellinen yhteistyö on mahdollista toteuttaa samantasoisin resurssein. Alueellistamista noudatetaan sitä paremmin, mitä enemmän toimiala ja sidosryhmät ovat mukana suunnittelemassa toimenpiteitä. Keskusteluihin, neuvotteluihin ja seurantaan liittyvää työtä tarvittaisiin merkittävästi harvemmin, kun hyvin monimutkainen ”Brysselistä johdettu mikrohallinto” vähenisi. Myös kansallisen hallinnon kustannusten pitäisi vähentyä.